

УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА

Кафедра богослов'я та суспільствознавчих дисциплін
імені Академіка УАН Івана Луцького

Робоча програма навчальної дисципліни Педагогіка і психологія

ОБОВ'ЯЗКОВА ДИСЦИПЛІНА

Освітньо-професійні програми першого рівня вищої освіти
за спеціальністю 041 «Богослов'я»

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри богослов'я та суспільствознавчих дисциплін імені Академіка УАН Івана Луцького гуманітарного факультету університету 30 серпня 2018 року (протокол № 1).

Завідувач кафедри
кандидат філософських наук,
ліценціат теології

_____ О.І. Савчук
30.серпня 2018 р.

ВСТУП

Метою викладання дисципліни «Педагогіка і психологія» є пізнання психічної діяльності особистості; формування потреби в особистісному розвитку; виявлення психологічних особливостей і інших людей і досягнення індивідуальних цілей у процесі навчання.

Завдання: засвоєння основних термінів і понять педагогіки та психології на рівні відтворення, тлумачення та використання їх у повсякденному та професійному житті; формування вмінь і навичок використання психодіагностичних методик відповідно до їх призначення, психологічних знань про людину для аналізу конкретних життєвих ситуацій.

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка та психологія» студенти повинні **знати:**

- природу психіки;
- основні властивості відчуття та сприймання;
- природу уваги, її види та властивості;
- загальну характеристику процесів пам'яті;
- класифікацію видів мислення;
- структуру особистості;
- природу та властивості темпераменту;
- природу та структуру здібностей;
- особливості потребнісно-мотиваційної сфери;
- соціально-психологічну сферу особистості.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні **вміти:**

- диференціювати умовні та безумовні рефлекси;
- визначати основні види пам'яті;
- застосовувати психодіагностичні методи дослідження індивідуально-психологічних особливостей особистості.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		<u>денна форма, заочна форма</u>
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 04 «Богослов'я»	<u>Нормативна</u>

	Спеціальність: 041 «Богослов'я»		
Змістових модулів – 2		Лекції 36 год.	
Загальна кількість годин – 150			
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 54 самостійної роботи студента – 96	Ступінь вищої освіти: бакалавр		Практичні, семінарські 18 год.
			Лабораторні -
			Самостійна робота 96 год.
		Вид контролю: залік	

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточне оцінювання студентів на семінарських заняттях здійснюється за чотирибальною шкалою, де «2» - незадовільно; «3» - задовільно; «4» - добре; «5» - відмінно.

Підсумковий контроль у вигляді екзамену проводиться у тестовій формі і оцінюється відповідно до шкали оцінювання знань студентів за ЄКТС

Шкала в балах	Національна шкала	Шкала ЄКТС
90-100 балів	5 «відмінно»	A
80-89 балів	4 «дуже добре»	B
65-79 балів	4 «добре»	C
55-64 бали	3 «задовільно»	D
50-54 бали	3 «достатньо»	E
35-49 балів	2 «незадовільно»	FX
1-34 бали	2 «неприйнятно»	F

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру, міні-лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозкові атаки, кейс-метод, презентації, метод проектної роботи.

Діагностика (моніторинг і перевірка) результатів навчання здійснюється шляхом виконання студентами:

- 1) тестових завдань;
- 2) написанням есе;
- 3) презентацій і виступів на наукових заходах;
- 4) підсумкового екзамену у тестовій формі.

- **Словесні**

Розповідь-пояснення використовується під час навчання студентів на протязі лекції. За метою виділяються такі види розповіді: розповідь-вступ, розповідь-повідь, розповідь-висновок. Ефективність зазначеного методу залежить головним чином від уміння викладача розповідати, дохідливості та доступності інформації, від поєднання його з іншими методами навчання.

Бесіда – це діалог між викладачем та студентом, який дає можливість за допомогою цілеспрямованих і вміло сформульованих питань спрямувати студента на активізацію отриманих знань. Саме з допомогою їх викладач активізує діяльність студентів, ставлячи їм запитання для розмірковування, розв'язання проблемної ситуації.

Лекція служить для пояснення теми; її типовими ознаками, є тривалість запису плану та рекомендованої літератури, уведення та характеристика нових понять, розкриття та деталізація матеріалу, завершальні висновки викладача, відповіді на запитання.

- **Наочні методи**

Ілюстрація – допоміжний метод при словесному методі, її значення полягає в яскравішому викладенні та показі власної думки.

Демонстрація характеризується рухомістю засобу демонстрування, наприклад, демонстрація навчальних фільмів.

- **Навчальна робота під керівництвом викладача** – самостійна робота. До неї належать написання рефератів, самостійні письмові роботи, контрольні роботи, написання тестів.

Контроль

Перевірка глибини засвоєння знань, рівня сформованості навичок та умінь студентів відбувається у формі поточного, проміжного та підсумкового видів контролю.

Поточний контроль здійснюється через оцінювання усних відповідей щодо проблем для обговорення, передбачених планом семінарських занять, виконання процесуальних документів на практичних заняттях, а також шляхом:

- проведення експрес-опитувань,
- тестування,
- підготовки доповідей і рефератів,
- написання самостійних і контрольних робіт.

При оцінюванні враховується глибина теоретичних знань та практичних навичок студентів, курсантів чи слухачів і вміння застосовувати їх на практиці.

Проміжний контроль передбачає перевірку рівня засвоєння студентами теоретичного і практичного матеріалу модулів і здійснюється в межах семестру наприкінці планового вивчення спецкурсу.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку після закінчення вивчення навчальної дисципліни.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль 1.

Педагогіка як наука

Тема 1. Предмет і завдання педагогіки. Система педагогічних наук. Зв'язок з іншими науками.

Педагогіка як наука, її становлення і розвиток. Предмет і основні категорії педагогіки. Система педагогічних наук. Зв'язок педагогіки з іншими науками. Завдання педагогіки. Напрями, течії зарубіжної педагогіки.

Тема 2. Теорія освіти і навчання (дидактика). Суть процесу навчання (Поняття дидактики. Процес викладання. Функції процесу навчання).

Поняття дидактики. Процес навчання. Функції процесу навчання. Структура діяльності вчителя в навчальному процесі. Психолого-педагогічні основи навчально-пізнавальної діяльності учнів. Поняття змісту освіти. Характеристика навчальних планів, програм і підручників. Зміст освіти зарубіжної школи.

Тема 3. Закономірності і принципи навчання. Виховуючий і розвиваючий характер навчання. Характеристика основних принципів навчання.

Закономірності і принципи навчання. Характеристика основних принципів навчання. Виховуючий і розвиваючий характер навчання.

Тема 4. Методи і засоби навчання. Класифікація методів навчання методи організації навчально-пізнавальної діяльності. Методи стимулювання навчальної діяльності. Методи контролю і самоаналізу.

Поняття методів навчання та їх класифікація. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності. Методи стимулювання навчальної діяльності

учнів. Методи контролю і самоконтролю у навчанні. Засоби навчання. Використання комп'ютерної техніки у навчанні. Вибір методів навчання.

Тема 5. Теорія виховання. процес виховання, його специфіка компоненти та рушійні сили. Основні закономірності та принципи виховання.

Процес виховання, його специфіка, компоненти і рушійні сили. Етапи процесу виховання. Управління процесом виховання. Самовиховання: суть, умови, етапи, прийоми. Шляхи підвищення ефективності процесу виховання. Основні закономірності процесу виховання. Характеристика принципів виховання.

Тема 6. Основні напрямки виховання. Методи виховання.

Розумове виховання. Формування наукового світогляду. Моральне виховання. Статеве виховання і підготовка до сімейного життя. Виховання свідомої дисципліни, почуття обов'язку і відповідальності. Правове виховання. Виховання несприйнятливості до наркотичних речовин. Екологічне виховання. Трудове виховання. Економічне виховання. Естетичне виховання. Фізичне виховання. Зміст виховання в зарубіжній школі.

Змістовний модуль 2.

Психологія як наука. Загальна психологічна характеристика особисті, її структура та розвиток

Тема 7. Природа психіки та предмет психологічної науки.

Предмет психології та її завдання. Виникнення та розвиток психіки. Розвиток механізмів психічної діяльності. Рефлекторна природа психіки. Основні галузі психологічних знань. Зв'язок психології з іншими науками. Основні напрямки в сучасній психології. Етапи історичного становлення психології як науки.

Методологічні принципи психології. Методи психологічного дослідження. Кількісний і якісний аналізи дослідження психічних явищ.

Тема 8. Свідомість і підсвідомість.

Виникнення та історичний розвиток людської свідомості. Мозок і психіка. Буття і свідомість. Людина і світ.

Типи і форми поведінки організмів. Стадії розвитку психіки. Виникнення первісної свідомості.

Психічний розвиток на рівні організму. Психічний розвиток на рівні індивіда. Психічний розвиток на рівні особистості. Ненормативний психічний розвиток.

Тема 9. Пізнавальна функція психіки особистості. Відчуття та сприймання як початкові ланки пізнавального процесу.

Загальна характеристика пізнавальних процесів. Фізіологічне підґрунтя відчуттів. Класифікація і різновиди відчуттів. Основні властивості відчуттів. Відчуття і діяльність. Феноменологія відчуттів і сприймання. Загальні закономірності відчуттів.

Природа сприймання. Різновиди сприймань. Властивості сприймання. Спостереження і спостережливість.

Тема 10. Увага. Поняття про увагу. Природа уваги, види уваги, властивості уваги.

Поняття про увагу. Природа і функції уваги. Феноменологія уваги. Фізіологічне підґрунтя уваги. Різновиди і форми уваги. Властивості уваги.

Тема 11. Пам'ять. Види пам'яті, загальна характеристика видів пам'яті.

Природа пам'яті. Феноменологія пам'яті. Процеси і закономірності пам'яті. Теорії пам'яті. Різновиди пам'яті. Запам'ятовування та його різновиди. Відтворення та його різновиди. Забування та його причини. Індивідуальні особливості пам'яті.

Тема 12. Мислення та інтелект. Класифікація видів мислення. Особистісна зумовленість мислення. Уява і фантазія як форми мислення.

Поняття про мислення. Соціальна природа мислення. Розумові дії та операції мислення. Форми мислення. Процес розуміння. Процес розв'язання завдань. Різновиди мислення. Індивідуальні особливості мислення.

Природа уяви. Феноменологія уяви. Зв'язок уяви з об'єктивною дійсністю. Фізіологічне підґрунтя уяви. Уява і органічні процеси. Процес становлення образів уяви. Різновиди уяви. Уява і особистість.

Тема 13. Особистість. Теорії особистості. Структура особистості. Спрямованість.

Поняття про особистість та її структуру. Активність особистості та її джерела. Розвиток і виховання особистості.

Особистість як суб'єкт діяльності. Будова, форми та види діяльності.

Тема 14. Темперамент. Природа та властивості темпераменту. Проблема типу темпераменту.

Природа темпераменту. Основні властивості темпераменту. Проблема типу темпераменту. Типи темпераментів. Фізіологічне підґрунтя темпераменту. Роль темпераменту в діяльності людини.

Тема 15. Природа і сутність характеру. Феноменологія характеру. Акцентуйовані риси характеру.

Поняття про характер. Структура характеру. Основні риси типового характеру. Природа характеру. Формування характеру. Виховання характеру. Проблеми національного характеру.

Тема 16. Природа здібностей. Види здібностей. Індивідуальні відмінності у здібностях та інтелект.

Поняття про здібності. Структура здібностей. Розвиток і застосування здібностей. Різновиди здібностей. Індивідуальні відмінності у здібностях людей та їх природні передумови.

Тема 17. Потребнісно - мотиваційна сфера. Потреби і мотиви. Мотиви і цілі діяльності. Мотиви і навички.

Особливості потребнісно – мотиваційної сфери людини. Мотив та його структура. Види мотивів. Теорії мотиву. Індивідуальні особливості потребнісно – мотиваційної сфери людини.

Тема 18. Соціально-психологічна сфера особистості. Соціалізація особистості. Соціальні групи.

Поняття про групу. Великі та малі групи. Міжособистісні стосунки у групі. Психологічна сумісність і конфлікт у міжособистісних стосунках. Рівні розвитку спільності. Проблема колективу і навчально-виховний процес.

**ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ»**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	с	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 2 Педагогіка як наука						
Тема 1. Предмет і завдання педагогіки. Система педагогічних наук. Зв'язок з іншими науками.	8	2	1	-	-	5
Тема 2. Теорія освіти і навчання (дидактика). Суть процесу навчання (Поняття дидактики. Процес викладання. Функції процесу навчання).	8	2	1	-	-	5
Тема 3. Закономірності і принципи навчання. Виховуючий і розвиваючий характер навчання. Характеристика основних принципів навчання.	8	2	1	-	-	5
Тема 4. Методи і засоби навчання. Класифікація методів	8	2	1	-	-	5

навчання методи організації навчально-пізнавальної діяльності. Методи стимулювання навчальної діяльності. Методи контролю і самоаналізу.						
Тема 5. Теорія виховання. процес виховання, його специфіка компоненти та рушійні сили. Основні закономірності та принципи виховання.	8	2	1	-	-	5
Тема 6. Основні напрямки виховання. Методи виховання.	8	2	1	-	-	5
Разом за змістовим модулем 1:	48	12	6	-	-	30
Змістовий модуль 1						
Психологія як наука. Загальна психологічна характеристика особисті, її структура та розвиток						
Тема 7. Психологія як наука. Загальна психологічна характеристика особисті, її структура та розвиток.	8	2	1	-	-	5
Тема 8. Свідомість і підсвідомість.	8	2	1	-	-	5
Тема 9. Пізнавальна функція психіки особистості (психічний процес). Відчуття та сприймання як початкові ланки пізнавального процесу.	8	2	1	-	-	5
Тема 10. Увага. Поняття про увагу. Природа уваги, види уваги, властивості уваги.	8	2	1	-	-	5
Тема 11. Пам'ять. Види пам'яті, загальна характеристика видів пам'яті.	8	2	1	-	-	5
Тема 12. Мислення та інтелект. Класифікація видів мислення. Особистісна зумовленість мислення. Уява і фантазія	8	2	1	-	-	5

як форми мислення.						
Тема 13. Особистість. Теорії особистості. Структура особистості. Спрямованість.	9	2	1	-	-	6
Тема 14. Темперамент. Природа та властивості темпераменту. Проблема типу темпераменту.	9	2	1	-	-	6
Тема 15. Природа і сутність характеру. Феноменологія характеру. Акцентуйовані риси характеру.	9	2	1	-	-	6
Тема 16. Природа здібностей. Види здібностей. Індивідуальні відмінності у здібностях та інтелект.	9	2	1	-	-	6
Тема 17. Потребнісно- мотиваційна сфера. Потреби і мотиви. Мотиви і цілі діяльності. Мотиви і навички.	9	2	1	-	-	6
Тема 18. Соціально- психологічна сфера особистості. Соціалізація особистості. Соціальні групи.	9	2	1	-	-	6
Разом за змістовим модулем 2:	102	24	12	-	-	66
Усього годин:	150	36	18	-	-	96

Рекомендована література:

1. Андреева Г.М. Социальная психология. – К., 2016.
2. Блонський П.П. Вибрані педагогічні і психологічні твори. – Х.,2015.
3. Леонтьев А.М. Избранные психологические произведения в 2-х Т.-М.,2011.
4. Психология: Словарь-/под общ.ред.А.В.Петровского /-М.,2009.
5. Рогов Е.И. Педагогика: Курс лекцій. – К.; Владіс, 2017.
6. Рубинштейн С.Л. Проблемы психологии. – К.; Владіс, 2017.
7. Столяренко Л.Д. Основы психологии. – Ростов-на-Дону: Фенікс, 2015.
8. Гальперин П.Я. Введение в психологию – К., 2017.
9. Ольшанский В.Б. Практическая психология для учителей.-М.,2011.

10. Фрейд А. Психология и защитные механизмы: Перевод з англ.-М., педагогика 2009.
11. Брунер Д. Психология познания.-М., 2010.
12. Гороболін Ф.Н. Вниманіє і його сприйнятіє.-М., 2010.
13. Лапп Д. Улутшаєм пам'ять в любом возврасіє.-М., 2011.
14. Петухов В.В. Психология мишленія.-М., 2009.
15. Пиаже Ж.П. Психология интилекта II избр. психол. тр.-М., 2009.
16. Богословский В.В. Общая психология.-М., 2011.
17. Костюк Г.С. Психология.-Киев, 2009.
18. Фридман Л.М. Психологический справочник учителя.-М., 2011.
19. Безрукова В.С. Психология. Учебные пособия.-Екатеренбург, 2010.
20. Выгодский Л.С. Собр. Соч.: В 6-ти том.-Т.І.-М.
21. Лихачов Б.Т. Педагогика: Курс лекцій.-М.: Прометей, 2009.
22. Харламов И.Ф. Педагогика: Учебные пособия.-М.: Высшая школа, 2010.
23. Лесгафт П.Ф. Семейное воспитание ребенка и его значение.-М.: Педагогика, 2011.
24. Педагогика / Под ред. Г. Гостнера, Ю.К. Бабинского.-М.: Педагогика, 2009.
25. Смирнов С.Д. Педагогика и психология высшего образования: от деятельности и личности : Учебное пособие.-М.: Аскент-Пресс, 2011.
26. Педагогика Падалка О.С.: Інші педагогічні технології – Київ : 2009.
27. Антоненць М.Я. Проблеми національної свідомості молоді. П. Рад. школа-2011-№ 2.
28. Гінециньський В.І. Основи теоретичної педагогіки.-С.Петербург, 2010 -154 с.
29. Дяченко В.К. Співробітництво у навчанні.-М.-2009-314с.
30. Ігнатенко П.Р., Руденко Ю.Д. Народознавство в школі. П. Рад. Школа.-2009.
31. Харнечі Дейбл : Як вибирати друзів і здійснювати вплив на людей.-К.-2009.-224с.
32. Маркова А.К. та інші формування мотивації навчання.-М.2009.-192с.
33. Маслай Г.С. До джерел народної педагогіки П Рад.школи.-2011-№ 5.
34. Немов Р.С. Психология.-М.-2009-180с.
35. Нісімчук А.С. Економічна освіта школярів.-М.-2009-160 с.
36. Новікова Х.І. Виховувати національну свідомість. Рад. Школа-2011- № 4.
37. Радченко Г.П. Принципи наукової організації педагогічної праці.-К.-2009.
38. Робоча книга шкільного психолога /за ред.І.В.Дубровіної.-М.-2011 303 с.
39. Скуратівський В.Г. Березиня. Худ. Оповіді, новели.-К.:Рад.письменники.-2009.
40. Струнка М.П. Вивчати народні традиції. П. Рад. Школа.-2009, № 3.

Додаткові електронні ресурси

1. Офіційний сайт Президента України
http://www.president.gov.ua/topsics/prior_eurochoice/
2. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України
<http://www.mon.gov.ua>
3. Інформаційно-документаційний фонд Ради Європи в Україні
<http://www.goe.kiev.ua>

4. Сервер Верховної Ради України <http://www.alpha.rada.kiev.ua>
5. Офіційний сайт Міністерства юстиції України <http://www.minjust.gov.ua>
6. Офіційний сайт Уряду України <http://www.kmu.gov.ua>
7. Центр європейського та порівняльного права України
<http://www.comparativelaw.kiev.ua>
8. Українсько-європейський консультативний центр з питань законодавства України <http://www.ueplac.kiev.ua>
9. Основи психології та педагогіки (Колесніченко Л.А., Борисенко Л.Л.)
<http://studentam.kiev.ua/content/view/605/69/>
10. Психология и педагогика. Радугин А.А.
http://www.koob.ru/radugin/psih_i_ped_radugin, <http://www.klex.ru/53p>
11. Психология и педагогика. Позина М.Б.
http://www.koob.ru/pozina_m_b/psihologiya_i_pedagogika_1
12. Психология и педагогика. Кроль В.М.
http://www.koob.ru/krol_v_m/psihologiya_i_pedagogika
13. Педагогическая психология. Столяренко Л.Д.
http://www.koob.ru/stolyarenko_l_d/pedagogicheskaya_psihologiya
14. Психология и педагогика. Николаенко В.М.
http://www.koob.ru/nikolaenko_v_m/psy_ped
15. Психология и педагогика мышления. Дьюи Джон
http://www.koob.ru/dewey/psych_pedag_d
16. Психология и педагогика. Корниенко Н.А.
http://www.koob.ru/kornienko_n_a/psihologiya_i_pedagogika_kornienko